

Asia: VN/1972/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

Koulutuspoliittisen selonteon alussa käydään hyvin läpi koulutuksen ja tutkimuksen merkitys Suomen kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Samoin tuodaan hyvin esille myös muita tuoreita teemaan liittyviä koulutus- ja TKI-poliittisia selvityksiä ja uudistuksia (esim. TKI-tiekartta ja jatkuvan oppimisen uudistus). Pohjanmaan liiton mielestä samassa yhteydessä olisi ehkä voitu kertoa hieman lisää koulutuspoliittisen selonteon roolista tässä kokonaisuudessa. Kuinka usein selonteko laaditaan? Miten selonteossa esitettyjen toimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan?

Pohjanmaan liitto olisi myös odottanut, että oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö tulisi selonteossa nykyistä selkeämmin esille erityisesti TKI-toiminnan osalta. Siitä löytyy yksittäisiä mainintoja, mutta se ei ole erityisen keskeisessä asemassa selonteossa. Pohjanmaan liiton mielestä monitahoiset innovaatioekosysteemit voisivat olla yksi Suomen valttikorteista haettaessa kilpailuetua globaaleilla markkinoilla. Pohjanmaalla Vaasassa Wärtsilä Oy rakentaa parhaillaan monipuolista innovaatiokeskittymää nimeltä Smart Partner Campus. Se on avoin ja inspiroiva innovoinnin yhteistyöympäristö, joka edistää uusia työskentely- ja ajattelutapoja. Pohjanmaan liitto uskoo, että TKI-yhteistyötä kannattaisi kansallisestikin kehittää entistä avoimempaan suuntaan.

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

Vision/tavoitetilan asettamisen tekee haasteelliseksi se, että se ei saa olla epärealistinen, mutta se ei myöskään saa olla liian helposti saavutettavissa. Pohjanmaan liiton mielestä koulutuspoliittisessa selonteossa tässä tasapainoilussa on onnistuttu verrattain hyvin. Selonteon vision mukaan suomalaisten koulutus- ja osaamistaso on vuonna 2040 maailman kärkeä. Tämän tavoitteen tekee haasteelliseksi se tosiasia, että suomalaisnuorten osaamistaso on viime vuosina kehittynyt päinvastaiseen suuntaan esimerkiksi lukutaidossa ja matematiikassa. Kehityksen suunta on saatava kääntymään, ja se edellyttää johdonmukaisia toimenpiteitä sekä resursseja niiden toteuttamiseen.

Visiossa korostetaan laadukkaiden palvelujen saatavuutta molemmilla kansalliskielillä. Se on tietenkin tärkeä ja tavoittelemisen arvoinen tavoite. Samanaikaisesti on kuitenkin huomioitava, että Suomen talouden kilpailukyky on vuonna 2040 entistä enemmän riippuvainen ulkomaisesta työvoimasta. Voimmeko silloin vielä rakentaa koulutusjärjestelmäämme kahden kansalliskielen varaan? Visiossa toki mainitaan kielivähemmistöjen erityistarpeiden huomioiminen, mutta se asettaa kuitenkin muut kielet hiukan marginaaliin. Vision mukaan koulutuksen ja tutkimuksen tulisi myös vetää Suomeen osaajia kaikkialta maailmasta. Pohjanmaan liitto kehottaakin miettimään voisiko koulutuksen monikielisyys/kansainvälisyys tuoda visiossa vahvemmin esille?

Vision yhteydessä viitataan digitaaliseen koulutustarjontaan sekä digitaalisiin oppimisalustoihin ja -ratkaisuihin. Tässä yhteydessä kannattaa huomioida, että digitaalisen siirtymän edetessä rajanveto digitaalisen ja ”normaalin” koulutustarjonnan välillä alkaa todennäköisesti häviämään varsin nopeasti. Tämä edellyttää tietynlaista ajattelutavan muutosta kaikilta koulutuksen ja oppimisen kanssa tekemisissä olevilta. Pohjanmaan liiton mielestä selonteon tulevaisuusvisiossa voitaisiin esittää rohkeita tavoitteita siihen liittyen. Luonnoksessa on valittu varsin perinteinen ja varovainen lähestymistapa asiaan.

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

Selonteossa arvioidaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tilaa Suomessa ehkä yllättävänkin kriittisesti. Pohjanmaan liitto ei kiistä selonteossa esille tuotuja ongelmia, mutta ehkä vastapainona olisi voinut tuoda esille niitä Suomen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hyviä puolia, joiden pohjalta toimintaa voidaan lähteä kehittämään. Suomessa lapsi saa esimerkiksi olla vielä lapsi huomattavasti pidempään kuin monissa muissa verrokkimaissa. Perusopetuksen haasteisiin liittyen koulukiusaaminen tuli varsin vaimeasti esille. Koulukiusaamisen vaikutukset ulottuvat usein pitkälle aikuisikään saakka, ja nykyiset ehkäisevät toimenpiteet eivät vaikuta olevan riittävän tehokkaita.

Oppimistuloksien parantamista lähdetään usein hakemaan opetuksen määrää lisäämällä. Joko pidentämällä oppimisvelvollisuutta tai lisäämällä varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen määrää. Pohjanmaan liitto ei ole täysin vakuuttunut, että se on ainoa oikea ratkaisu. Opetuksen laadun parantamisella saavutetaan pidempikestoisia vaikutuksia. Esimerkiksi ilmiöpohjainen oppiminen vaikuttaa hyvin sopivan nyky-yhteiskunnan tarpeisiin. Tuloksien suhteen täytyy kuitenkin olla kärsivällinen. Vie aikaa ennen kuin esimerkiksi opettajankoulutus pystyy täysin vastaamaan muuttuneisiin tarpeisiin ja oppilaat omaksuvat uuden lähestymistavan opiskeluun. Erilaiset oppimistutkimukset (PISA, PIRLS, TIMSS jne.) ovat tärkeitä työkaluja, mutta niiden ei pitäisi antaa liikaa ohjata kehittämistoimenpiteitä.

Pohjanmaan liitto on samaa mieltä siitä, että on syytä olla huolissaan oppilaiden välisten erojen kasvamisesta ja oppilaan taustan vaikutuksesta oppimistuloksiin. Pohjanmaan liitto uskoo, että riittävillä moniammatillisilla ja oikea-aikaisilla matalan kynnyksen palveluilla voidaan pysäyttää edellä mainittu huolestuttava kehitys. Se kuitenkin vaatii huomattavia panostuksia esimerkiksi oppilaanohjaukseen sekä erityis- ja tukiopetukseen. Ongelmana on, että ennaltaehkäisevän

toiminnan tuloksia ei ole heti nähtävissä oppimistutkimuksissa. Se vaatii päättäviltä viranomaisilta kykyä katsoa hieman kauemmas tulevaisuuteen.

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

Myös toisen asteen koulutuksen osalta selonteossa peräänkuulutetaan toimintatapojen ja rakenteiden uudistamista. Pohjanmaan liitto toivoo, että muutoksia ja uudistuksia ei tehdä pelkästään periaatteen takia. Uudistuksien toteuttamiseen ja niihin sopeutumiseen tulisi myös varata aikaa. Opetushenkilökunnan jaksaminen ja motivaatio ovat koetuksella jatkuvien muutoksien ja uudistuksien keskellä.

Myös uudistuksien vaikutusten arviointiin kannattaa Pohjanmaan liiton mielestä panostaa hieman enemmän. Esimerkiksi vastikään toteutetun korkeakoulujen pääsykoeuudistuksen seurauksena oppilaat joutuvat entistä aikaisemmin päättämään, mitä he tulevaisuudessa opiskelevat. Ovatko he siinä vaiheessa vielä tarpeeksi kypsiä tekemään yhden elämänsä tärkeimmän päätöksen? Samanaikaisesti korkeakoulut saavat lukiosta opiskelijoita, joilla ei ole käytännössä minkäänlaista pohjaa korkeakouluopintojensa suorittamiseen. Pääsykokeiden ja valmennuskurssien katsottiin kasvattavan opiskelijoiden välistä eriarvoisuutta. Nyt on syytä arvioida, ylittävätkö uudistuksen myönteiset puolet niiden kielteiset seuraukset.

Pohjanmaan liitto on täysin samaa mieltä siitä, että lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kumppanuutta työelämän kanssa on syvennettävä koulutuksen osuvuuden ja laadun parantamiseksi. Työelämäyhteistyön edistämiseen täytyy myös osoittaa resursseja. Yritysten ei voi olettaa olevan mukana pelkästään pro bono -periaatteella. Tärkeää on myös ylläpitää opetushenkilökunnan yhteyksiä yritysmaailmaan, jotta he pysyvät hyvin ajan tasalla työelämän tarpeista.

Pohjanmaan liitto allekirjoittaa myös selonteon näkemyksen siitä, että toisen asteen koulutuksen järjestämisen rakenteita on uudistettava, jotta hyvä koulutuksen saatavuus voidaan turvata maan kaikissa osissa. Varsinkin pienille kunnille ja niiden asukkaille lukio tai ammatillinen oppilaitos merkitsee paljon enemmän kuin paikkakunnille, joissa ne ovat itsestäänselvyksiä. Esimerkiksi lukion lakkauttaminen voi vaikeuttaa myös laadukkaan perusopetuksen järjestämistä, koska pienissä kunnissa näillä koulumuodoilla on usein yhteisiä opettajia. Pohjanmaan liitto kannattaa lämpimästi ehdotusta kokonaisvaltaisen ja pitkäjänteisen uudistamisohjelman käynnistämistä toisen asteen koulutuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi ja koko maan kattavan saavutettavuuden varmistamiseksi.

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

Pohjanmaan liitto pitää Suomen kilpailukyvyn kannalta keskeisenä lähtökohtana sitä, että maasta löytyy vahvoja ja monipuolisia alueellisiin vahvuuksiin perustuvia innovaatioympäristöjä, joissa toteutetaan korkeatasoista TKI-toimintaa ja koulutetaan osaajia työelämän tarpeiden mukaisesti. Korkeakoulut ovat näiden innovaatioympäristöjen ytimessä, joten korkeakoulutuksen alueellisen

saavutettavuuden tulisi olla yksi selonteon keskeisiä tavoitteita. Selonteossa tuodaan kyllä esille, että korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta tarjotaan laajasti eri puolilla Suomea. Ehkä korkeakoulujen alueellisesta merkityksestä voisi kuitenkin hieman selkeämmin mainita. Myönteisenä havaintona Pohjanmaan liitto pitää kuitenkin sitä, ettei selonteossa tuoda esille korkeakoulutuksen keskittämiseen viittavia tavoitteita.

Pohjanmaan liitto kannattaa selonteon ajatusta korkeakoululainsäädännön ja rakenteiden uudistamisesta niin, että ne mahdollistaisivat nykyistä moninaisemmat, alueellisista ja oppijan tarpeista lähtevät toimintatavat sekä uuden tiedon siirtymisen työelämän ja elinkeinoelämän käyttöön tutkimuksessa ja TKI-työssä. Pohjanmaalla Vaasassa on saatu erittäin hyviä kokemuksia korkeakoulujen ja yritysten yhteisistä tutkimus- ja innovaatioalustoista (esim. Technobothnia ja VEBIC), jotka tuovat yhteen tutkimus- ja yritysmaailman osaamisen. Tämänkaltaiseen korkeakoulujen ja yritysten vahvuuksia tehokkaasti yhdistävään toimintaan tarvitaan lisää julkista tukea.

Pohjanmaan liitto antaa tukensa selonteon tavoitteelle, jonka mukaan Suomessa olisi avoin oppimisen ekosysteemi, joka hyödyttää oppijoita, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa ja työelämää. Oppija voi hyödyntää korkeakoulujen avointa digitaalista tarjontaa joustavasti tarpeidensa mukaan ja hän saa kaiken tiedon omaan käyttöönsä. Tavoitteessa on hyvin yhdistetty jatkuvan oppimisen ja digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen.

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

Pohjanmaan liitto tukee selonteossa asetettua tavoitetta, jonka mukaan tutkimus- ja kehittämismenoja kasvatettaisiin pysyväisluonteisesti 4 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Jos halutaan saada kasvua aikaiseksi, se ei ole mahdollista ilman tehokasta TKI-toimintaa. Pohjanmaalla suurin osa TKI-panostuksista tulee yrityksiltä, joten sen osuuden kasvattaminen ei ole maakunnassa ajankohtaista. Lähinnä on tarvetta julkisen TKI-panostuksen lisäämiselle. On hyvä, että TKI-intensiteetin nostamiseksi vaadittavat toimenpiteet on esitetty omassa asiakirjassaan, kansallisessa TKI-tiekartassa.

Selonteossa tuodaan ansiokkaasti esille, että tuloksekkaaseen tutkimustyöhön tarvitaan ajantasaiset ja osin myös maailmanluokan tutkimusympäristöt ja tutkimuksen infrastruktuurit kansainvälisessä kilpailussa pärjäämiseksi. Juuri näiden tutkimusympäristöjen rakentamisessa ja niiden toiminnan kehittämisessä julkisella tuella on suurin vaikuttamismahdollisuus.

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

Pohjanmaan liitto allekirjoittaa selonteon havainnon siitä, että vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat merkittäviä toimijoita maahanmuuttajien kouluttajina. Maahanmuuttajien kotouttamisen

edistämässä vapaan sivistystyön oppilaitoksilla on tärkeä rooli. On tärkeää, että tämän tehtävän rahoitus on kasvaneen tarpeen mukaisella tasolla. Vapaan sivistystyön toimijat ovat kooltaan usein verrattain pieniä, joten rahoituskäytäntöjen tulisi olla myös mahdollisimman ennakoivia ja joustavia.

Jotta vapaan sivistystyön oppilaitoksilla olisi myös tulevaisuudessa edellytykset toimia käytännössä tehtävänsä mukaisesti koulutuksellisen tasa-arvon ja koulutuksen saavutettavuuden edistäjinä, on huolehdittava, että oppilaitoksilla on edelleen riittävä määrä saavutettavia toimipisteitä siitä huolimatta, että myös vapaan sivistystyön oppilaitosten toimintaa kootaan taloudellisesti kestävämpiin suurempiin yksiköihin.

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

Jatkuvan oppimisen parlamentaarinen uudistus on parhaillaan käynnissä, joten on ymmärrettävää, ettei sitä käsitellä yksityiskohtaisesti tässä selonteossa. Pohjanmaan liitto on samaa mieltä siitä, että työn ja teknologian muutos edellyttää työikäiseltä aikuisväestöltä jatkuvaa uuden oppimista. Aikuisväestön osaamisen kehittäminen ja osaamistason nostaminen ovat keskeisiä keinoja tähän rakennemuutokseen sopeutumisessa. Työelämässä tarvitaan jatkossa entistä enemmän uusia ratkaisuja, joilla voidaan hankkia henkilökohtaisiin ja yrityskohtaisiin osaamistarpeisiin räätälöityä osaamista. Koulutustarjonta on edelleen liiaksi sidottu kansalliseen tutkintorakenteeseen.

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Pohjanmaan liiton mielestä koulutuksen ja tutkimuksen uudistuksissa opetus-, ohjaus- ja muun henkilöstön koulutuksen ja uranaikaisen osaamisen kehittäminen jää usein liian vähälle huomiolle. Siksi onkin tärkeää, että tämä näkökulma on nostettu hyvin esille koulutuspoliittisessa selonteossa. Kaikkien uudistuksien toteuttaminen on mahdotonta ilman osaavaa opetushenkilökuntaa. Esimerkiksi koronapandemian seurauksena tapahtunut nopea opetuksen digiloikka on asettanut opetushenkilökunnan usein jopa kohtuuttomien muutospaineiden alle. On elintärkeää, että tulevaisuudessa systemaattisesti kehitetään myös opetushenkilöstön osaamista vastaamaan muuttuviin työelämän tarpeisiin. Laadukas koulutus ja uranaikainen osaamisen kehittäminen on myös tärkeä veto- ja pitovoimatekijä, kun houkutellaan ihmisiä suuntautumaan pedagogisiin työtehtäviin.

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

Koulutusjärjestelmässä annettava taide- ja kulttuurikasvatus, taide- ja taitoaineiden opetus ja taiteen perusopetus kehittävät oppilaiden esteettistä hahmotusta ja luovaa ilmaisua. Pohjanmaan liiton mielestä luovuuden ja itsensä ilmaisun merkitystä ei pidä aliarvioida nykyajan tieto- ja osaamisyhteiskunnassa. Taito- ja taideaineiden opetus kouluissa turvaa osaltaan lasten ja nuorten kykyjen monipuolisen kehittymisen ja käytön. Esimerkiksi erilaisissa tuotekehitys- ja markkinointitehtävissä luovuus on yksi tärkeimpiä ominaisuuksia.

Taiteen perusopetuksen saavutettavuuden turvaamiseen liittyy samoja huolenaiheita kuin muuhunkin opetukseen. Ikäluokat pienenevät ja etenkin muuttotappiokunnassa sijaitseminen

vaikeuttaa taiteen perusopetuksen saavutettavuuden varmistamista. Taiteen perusopetus joutuu myös kilpailemaan muiden aktiviteettien kanssa. Taiteen perusopetuksen rahoituksen ja lainsäädännön kehittämiseen liittyy selkeitä kehittämistarpeita.

Pohjanmaan liiton mielestä selonteossa on hyvin nostettu esiin taiteen perusopetukseen liittyviä kehittämiskohteita. Voisiko toimenpiteiden tasolle nostaa vielä selonteossakin esille nostettujen taiteen perusopetukseen liittyvien rahoituksen ja lainsäädännön kehittämistarpeiden ratkaisemisen? Pohjanmaan liitto esittää myös, että selonteko sisältäisi myös toimenpiteitä, jotka edistävät taiteen perusopetuksen ohella myös muuta taide- ja kulttuurikasvatusta sekä sen saatavuutta ja saavutettavuutta koko elinkaaren ajan kaikissa elämänvaiheissa. Tavoitteellinen ja harrastuspohjainen taide- ja kulttuurikasvatus kuuluu kaikille.

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

Pohjanmaan liitolla ei ole huomautettavaa opintotukea käsittelevän luvun havaintoihin. Jatkuvaan oppimiseen liittyvien kehittämistarpeiden (esim. opintotukikuukausien määrän lisäämisen) ratkaisu on tulevaisuutta ajatellen tärkeä asia. Samoin työelämäyhteistyön merkityksen kasvaessa on syytä miettiä, miten tukijärjestelmän joustavuutta voidaan kehittää opiskelun ja työssäkäynnin yhdistämisen edistämiseksi.

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

Pohjanmaalla selonteon ruotsinkielisen koulutuksen tilannetta käsittelevää lukua katsotaan hiukan eri näkökulmasta kuin monissa muissa maakunnissa. Pohjanmaalla väestöstä on noin 50 % ruotsinkielisiä, noin 44 % suomenkielisiä ja loput puhuvat äidinkielenään jotain muuta kieltä. Selonteon ruotsin kielen asemaan liittyvät havainnot kohdistuvat enemmän maakuntiin, joissa ruotsin kieli on selkeässä vähemmistöasemassa. Pohjanmaalla on esimerkiksi varsin itsestään selvää, että ruotsinkielistä koulutusta kehitetään yhtä aikaa suomenkielisen kanssa. Pohjanmaalla korostuvatkin kehittämistyössä hieman eri asiat kuin muissa maakunnissa.

Tasaisesta kielijakaumasta johtuen Pohjanmaalla toimii useita oppilaitoksia, joista osa on suomenkielisiä ja osa ruotsinkielisiä. Suomen- ja ruotsinkieliset oppilaitokset toimivat Pohjanmaalla yhdessä erilaisissa yhteistyöelimissä ja tutkimusaloissa (esim. Vaasan korkeakoulukonsortio, Pohjanmaan koulutuksen neuvottelukunta ja Technobothnia). Pohjanmaalla korostuu ehkä enemmän edellä mainitun laajan kaksikielisen toimijakentän kokonaiskoordinaation ja yhteistyön edistämisen merkitys.

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

Pohjanmaa on yksi Suomen kansainvälisimpiä maakuntia, joten maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut ovat Pohjanmaalla erittäin tärkeitä teemoja. Pohjanmaa on vuosien saatossa toiminut eräänlaisena edelläkävijänä ja pilottialueena maahanmuuttajien integroimisessa osaksi suomalaista yhteiskuntaa. Riittävät perustaidot (esim. kieli- ja laskutaito) antavan perusopetuksen merkitystä kotoutumisen näkökulmasta ei voi korostaa liikaa. Pohjanmaan liitto on samaa mieltä siitä, että maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille on tarjottava riittävää opetusta, ohjausta ja tukea. Erityisesti koulutuspolun nivelvaiheet ovat erityisen tärkeitä.

Korkeakouluissa maahanmuuttajataustaiset ovat selkeästi aliedustettuina. Pohjanmaan liitto kannattaa selonteon ehdotuksia liittyen maahanmuuttajien osaamisen tunnistamisen ja ohjauksen palvelutoiminnan vakinaistamiseen osaksi korkeakoulujärjestelmää sekä maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta koskevien säännöksiensä lisäämistä yliopistolakiin. Pohjanmaalla on myös myönteisiä kokemuksia Talent Boost -toiminnan tarjoamasta tuesta rekrytoitaessa kansainvälisiä osaajia suomalaisiin korkeakouluihin, suomalaiseen yhteiskuntaan ja työelämään. Pohjanmaan liitto haluaa tässä yhteydessä nostaa esille myös sen, että on välttämätöntä edistää ulkomaalaisten opiskelijoiden harjoittelumahdollisuuksia ja toimintaa, jolla heidät saataisiin jäämään opintopaikkakunnalle.

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät. Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat

Pohjanmaan liiton mielestä selonteon 4. luvussa keskitytään olennaisiin teemoihin tarkasteltaessa koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuvaa ja keskeisiä muutostekijöitä. Valitut seitsemän tekijää (väestönmuutos, eriarvoisuuden kasvu, työn, talouden ja elinkeinoelämän murros, teknologian kehitys, ympäristön tila ja ilmastonmuutos, demokratia ja ihmisoikeudet sekä kansainvälisyys ja globaalit ongelmat) kattavat hyvin keskeiset koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tulevaisuuteen vaikuttavat muutosvoimat. Valittuja muutostekijöitä ei ole

mielekästä arvottaa keskenään, sillä jokainen niistä vaikuttaa omalla tavallaan siihen, millaisessa toimintaympäristössä seuraavat sukupolvet kehittävät osaamistaan. Selonteossa on varsin kattavasti käyty läpi näiden muutostekijöiden taustaa ja vaikutuksia.

Pohjanmaan liiton mielestä on oleellista tunnistaa niitä voimia, jotka vaikuttavat tulevaisuuden kehityspolkuihin ja myös ymmärtää, että voimme omilla toimenpiteillämme vaikuttaa siihen millainen tulevaisuuskuva loppujen lopuksi toteutuu. Pohjanmaalla on esimerkiksi paljon annettavaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen liittyvään osaamisen ja teknologian kehittämiseen.

Pohjanmaan liitto odotti jo aiemmassa yhteydessä (esim. korkeakouluja käsittelevässä luvussa) koulutusviennin merkityksen esille tuomista. Selonteon neljännessä luvussa tuodaan esille, että koulutusvienti on keskeinen tapa toteuttaa globaalia vastuuta ja vaikuttaa osaamis- ja koulutussisältöihin eri puolilla maailmaa. Tämä on totta, mutta Pohjanmaan liitto haluaa tuoda esille myös sen kylmän tosiasian, että koulutusvienti on mahdollisuus saada oppilaitoksille paljon kaivattuja lisätuloja. Suomalaisen täytyy pystyä tuotteistamaan osaamistaan paremmin. Sille on oikein paketoituna kysyntää kansainvälisillä markkinoilla. Koulutusvienti on myös teema, jonka puitteissa voisi kehittää oppilaitosten välistä yhteistyötä. Yhdistetyin voimin kynnys koulutusviennin aloittamiseen alentuu huomattavasti.

Suomela Kaj
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto

Riusala Kimmo
Österbottens förbund - Pohjanmaan liitto - Kimmo Riusala,
aluekehitysasiantuntija